

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Naročnino sprejema vredništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne prijemajo.

Oznanila se prijemljejo, plača za vrstico je 10 k. in za kolek 80 k.

Izbaja

1. in 16. vsakega mesca in velja s poštnino vred in v Mariboru z pošiljanjem na dom
za celo leto . . . 2 fl.
„ pol „ . . . 1 fl.
„ 1/4 „ . . . — fl. 50 k.
Brez poštnine in pošiljanja 1 fl. 80 k.
Posamezni listi se dobijo pri knjigarju Novaku na velikem trgu za 8 k.

Štv. 10.

V Mariboru 1. junija 1867.

Tečaj I.

Vabilo.

„Slovenski Gospodar“, ki tečas izhaja vsakih 14 dni, pride od 1. julija počenši po želji mnogih čitateljev vsak teden na svetlo. Prinašal bo v oni obliki kakor dozdej nauke o kmetijstvu, nove skušnje, ki delo polajšajo in korist povisajo, poprek se bo trudil, da bo slovenskemu kmetovavcu svetoval, kako si naj svoj težaven stan z umnim obdelovanjem vedno bolj in bolj popravi, da ne ostane za svojim nemškim sosedom, ki se tudi v šolah in iz knjig in časnikov uči, da napreduje. Če ne napredujemo z sosedom, vtegne naše gospodarstvo pešati, moramo kos za kosom prodati, iz kmeta postane želar, iz želarja viničar, in sosed se širi, slovenske kmetije pa se pomikajo vedno dalje nazaj, kakor se vidi na mejah in poleg mest.

Premoženje ni samo prijetno, ampak daje tudi veljavo, zato imamo Slovenci z delom in naukom tudi tu napredovati. Pa ne samo v kmetijstvu, ampak tudi trgovini in obrtniji moramo napredovati. Revne prišelce včasih zavidamo, če se v kratkem med nami obogatijo, tudi nam je tista pot odprta, pohlevnost naša izvira le iz nevednosti učimo se, nauk in znanje nam daje srčnost za enaka podvzetja! Al tudi za kmetovaveca je treba vedeti, kde in po čem on svoje pridelke lahko sprodal in kde si naj boljše orodje kupi. Marsikteri še kaj pridelal, pa ne ve, kako bi te pridelke prodal, kupci pridejo, med njimi — svet je že tak — tudi taki, ki na lasten dobiček več gledajo, kakor na poštenost. Tem napakam nasproti bo že tržna cena „Slovenskega Gospodarja“ kaj vredna, in mimo tega še marsikter nasvet koristil.

Naj bolj zanemarjeno pa je pri nas Slovencih društveno življenje. Velike reči se dosežejo, če se več moči skupaj spreže. Zato ne bomo za naprej smeli reči: meni je vse prav, naj delajo kakor hočejo, jaz se ne vtikam rad v te reči, nočem pri srenji, ne pri okrajnem zastopu, ne pri volitvah v deželni zbor itd. nič imeti opraviti. Tako prihodnjič slovenski Gospodar ne bo smel več reči. Kdor plačuje, mora v ustavni državi tudi marati za to, kamor se denar obrača, in da se more, se mu je treba učiti. V ta namen bo „Slovenski gospodar“ razkladal tudi srenjske okrajne, deželne in državne zadeve in narodne stvari, da se pogled slovenskega gospodarja širi in da bode v ustavni državi ustaven državljan t. j. ne samo plačeval ampak tudi račune stroškov pregledoval.

Medsobna podpora bo nam svetovala napraviti si polkladnic ali kmetjskih posojilnic in drugih koristnih naprav: vse duševne in telesne moči bomo morali napeti, da pridemo naprej. In na poti napredovanja moramo imeti voditelja in posrednika, ki nam kaže, kako in kaj. Taki voditelji so nam časniki in posebno gospodarjem tukaj okoli naj bo naš

„Slovenski Gospodar“. Poleg kupice vina naj se bere „Slov. Gospodar“ po nedeljah v vsaki količkaj ukaželjni slovenski hiši in ukaželjna naj bo vsaka. Vsaj „Slovenski Gospodar“ ne bode samo suhoparen školnik, ampak prinašal bode tudi dopise in zanimive novice iz vseh krajev in še včasih kako smešnico in vganjko. Tri goldinarje na leto premore skoro vsak gospodar in česar se nauči za gospodarstvo in svet, to mu povrne naročnino z obilnimi obrestmi.

Cena mu bode zatoraj za celo leto z poštnino vred, ali pošiljanjem na dom	3 fl. — kr.
za pol leta	1 „ 50 „
in za 1/4 leta	— „ 80 „
Brez pošiljanja na dom pa za celo leto	2 „ 50 „
za pol leta	1 „ 30 „
za 1/4 leta	— „ 62 „

Prosimo zatoraj vse častite naročnike, kateri so se na celo leto naročili naj nam blagovolijo še poslati za drugo polletje 30 kr. one pa, kateri so samo na 1/2 leta naročeni, naj še nam dalje zvesti ostanejo in za drugo polleto blagovolijo poslati 1 fl. 50 kr.

Nekaj za vsakdanjo rabo.

IV.

„Slov. Gospodar“ ima ne daleč od Maribora prijatla kmečkega stanu, s sivo glavo in sem ter tje zastarelimi mislimi, pa častivrednega, kakor njegova stara noša in stare šege in poštenega, kakor stare petice, katerih še ima nekoliko v svojej skrinji. Kadar „Gospodarju“ opravila pripuščajo in se hoče malo odahnuti, rad obiše svojega znanca in naročnika in si sme svest biti, da ga on tudi prijazno in veselo sprejme. Ne tako pa zadnjič. Ne le, da mu ni hotela kakor sicer zelena kapica s častitljive glave, tudi roke mi ni tako srčno stisnil, kakor navadno. Ker sem ga poznal kot moža, ki to kar misli, tudi na vsa usta pové, si nisem glave belil zavoljo tega, češ, saj se bode sam prodal. In res, komaj sva se vsedla pod košato lipo, si ne more kaj ter se zjezi nad menoj: „No, lepa je ta! Ti si nam obljudil, da nas boš učil naših pravic in jih tudi zagovarjal pred svetom; zdaj pa nas greš črniti in obrekovati; toraj samo mi kmetje smo krivi, da nima še naš jezik tiste pravice in veljave, ki mu gre pred Bogom in ljudmi, kakor praviš v zadnjem svojem listu. O gospodi pa še ne črneš, še zagovarjal bi jo; no, se pač vidi, da vrana ne izkljuje vrani oči!“ In tako je šlo še nekoliko časa naprej, dokler si je mož srce olajšal.

Ker bi si bil vtegnil še kateri drugi naših kmečkih bravec kaj takega misliti, naj odgovorimo tu vsem vkup.

O gospodi sploh govoriti v „Slov. Gospodarju“ ni nam niti volja niti namen. V nemških šolah in po mestih se je nasrkala nemškega duha in postala ali mlačna ali je šla celo med nasprotnike; ker si je pridobila znanje sedajnega nemškega uradnega jezika, je tudi tistim, ki so sicer narodu pra-